

Tři z deseti českých uživatelů elektrokoloběžek přiznává jízdu pod vlivem alkoholu, téměř každý druhý viník nehody byl pod vlivem

24.6.2024 - | Centrum dopravního výzkumu

Více než 28 % respondentů z Česka, kteří využívají elektrokoloběžky, přiznává občasnou jízdu na elektrokoloběžce pod vlivem alkoholu.

Vyplývá to z mezinárodního průzkumu, který byl proveden v roce 2023 a který v České republice podpořilo Centrum dopravního průzkumu. V evropských zemích se k jízdě na elektrokoloběžce pod vlivem alkoholu přiznalo 20,8 % respondentů - elektrokoloběžkářů. Analýzou šetřených nehodových dat z roku 2023 se mimo jiné zjistilo, že u 46,5 % viníků nehod na elektrokoloběžkách byla zjištěna přítomnost alkoholu (případně řidič odmítl dechovou zkoušku). Na tento fakt upozorňuje článek „Vliv alkoholu na nehodovost řidičů elektrokoloběžek“, který byl zveřejněn v květnovém vydání Silničního obzoru.

Jízdám kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka viz zákon č. 361/2000 Sb. Řidiči elektrokoloběžek jsou tedy považováni za řidiče nemotorových vozidel, pro které také platí tzv. nulová tolerance alkoholu. Konzumace alkoholu a jízda na elektrokoloběžce jsou dvě aktivity, které se však velmi často prolínají, což vyvolává obavy o bezpečnost, zhoršení stavu a potenciální rizika pro jejich uživatele, ale také ostatní účastníky silničního provozu (zejména chodce). „Téměř tři z deseti českých uživatelů elektrokoloběžek, kteří se mezinárodního průzkumu postavili účastníky silničního provozu ESRA 3 zúčastnili, přiznalo (28,4 %), že v uplynulých 30 dnech jeli alespoň jednou na elektrokoloběžce pod vlivem alkoholu. V roce 2023 bylo evidováno 354 zraněných osob na elektrokoloběžkách, 288 z nich (81,4 %) pak bylo Policií ČR shledáno za viníky těchto nehod. U 134 z nich byla zjištěna přítomnost alkoholu (příp. řidič odmítl dechovou zkoušku), tj. 46,5 % osob na elektrokoloběžkách, které zavinily dopravní nehodu a byly zraněny pod vlivem alkoholu,“ říká Jindřich Frič, ředitel Centra dopravního průzkumu. Jak si vede Česko ve srovnání s jinými zeměmi v jízdě na elektrokoloběžce pod vlivem alkoholu lze vysledovat z níže uvedeného grafu.

Obrázek 1 Podíl jezdců na elektrokoloběžce, kteří v uplynulých 30 dnech jeli alespoň jednou po požití alkoholu [ESRA3, <https://www.esranet.eu/>]

Průzkumu se ve 39 zemích zúčastnilo více než 37 000 účastníků silničního provozu, v rámci Evropy participovalo 22 států (Belgie, Bosna a Hercegovina, Česká republika, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Srbsko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko). V České republice vyjádřilo své postoje 965 respondentů ve věku 18-74 let, z toho 67 uživatelů elektrokoloběžek.

Zvyšující se penetrace elektrokoloběžek se promítá již také v evidenci dopravních nehod. Od ledna 2023 začala Policie ČR nově u šetřených dopravních nehod s účastí cyklistů rozlišovat jízdní kola a koloběžky také v detailu s/bez elektropohonu. V roce 2023 bylo evidováno 421 nehod s účastí elektrokoloběžek, při kterých byly 3 osoby usmrceny, 24 osob těžce a 327 osob lehce zraněno. Detailní informace poskytuje veřejně dostupná webová aplikace Dopravní nehody v ČR, ze které lze zjistit desítky informací ke každé evidované nehodě (pozn. nejen s účastí elektrokoloběžek). Lokalizace uvedených nehod v detailu se smrtelným (černá), těžkým (červená), lehkým zraněním

(oranžová) a bez zranění (zelená) je zřejmá z následujícího obrázku. „Socioekonomické ztráty z nehod s účastí jezdců na elektrokoloběžkách dosáhly v loňském roce 1,4 mld. Kč. Uvedené ztráty dělíme na ty z osobních následků, což jsou náklady související se zraněním osob (vč. smrtelných), a na ztráty z dopravních nehod, což jsou primárně hmotné škody, důsledky kongescí a náklady související například se zásahem u dopravní nehody, kde jsou započteny náklady na hasiče a policii,“ uvádí Alena Daňková z oblasti Hodnocení dopadů dopravy, strategií a vzdělávání Centra dopravního výzkumu a dodává: „Bohužel v letošním roce bilanci nehodovosti na elektrokoloběžkách v Česku nelze považovat za pozitivní, což dokládají data za období leden–květen, kdy bylo evidováno 156 nehod (vs. 106 nehod v 1–5/2023), v jejichž důsledku bylo 12 osob těžce (vs. 7 osob) a 117 osob lehce zraněno (vs. 83 osob).“

Obrázek 2 Dopravní nehody v ČR s účastí elektrokoloběžek v roce 2023 [Dopravní nehody v ČR, <https://nehody.cdv.cz/statistics.php?h=289k>]

Během roku 2023 bylo evidováno 354 zraněných osob na elektrokoloběžkách, 288 z nich (81,4 %) pak bylo Policií ČR shledáno za viníky těchto nehod. U 134 z nich byla zjištěna přítomnost alkoholu (příp. řidič odmítl dechovou zkoušku), tj. 46,5 % osob na elektrokoloběžkách, které zavinily dopravní nehodu a byly zraněny byly pod vlivem alkoholu (pozn. u elektrokol byl ve stejném období evidován 34,9% podíl). Znepokojujícím faktem je, že v 91 ze 134 případů byla zjištěna přítomnost alkoholu nad 1,5 ‰.

„Alkohol z hlediska lidského selhání přispívá ke vzniku dopravních nehod se zraněním cyklistů 7,0 %, nejčastěji je zastoupena nepozornost (46,1 %), nesprávné vyhodnocení situace (13,9 %), vysoká rychlost (a nepřizpůsobení jízdy 11,3 %) a vědomé nerespektování pravidel silničního provozu (8,7 %),“ doplňuje nehodová data Kateřina Bucsuházy z oblasti Hloubkové analýzy dopravních nehod Centra dopravního výzkumu. Hloubková analýza dopravních nehod (HADN), je unikátní výzkumnou činností Centra dopravního výzkumu. Podrobně analyzuje vybrané dopravní nehody se zraněním v Jihomoravském kraji, a to jak z hlediska dopravní infrastruktury, tak vozidlové techniky i lidského faktoru. Jestliže policisté evidují u dopravní nehody nižší desítky informací, HADN několik tisíc.

Literatura

Ing. Lukáš Kadula, tel: +420 778 888 359, e-mail: lukas.kadula@cdv.cz

Ing. Dagmar Pospíšilová, Ph.D., LL.M., e-mail: dagmar.pospisilova@cdv.cz

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno

<https://www.cdv.cz/tisk/tri-z-deseti-ceskych-uzivatelu-elektrokolobezek-priznava-jizdu-pod-vlivem-alkoholu-temer-kazdy-druhy-vinik-nehody-byl-pod-vlivem>